

8.73x31.43	1	31	עמוד	1	גלובס - כותרת	13/05/2015	47822972-1
איגוד שמאי הביטוח בישראל - 16780							

החקלאים בערבה

דורון חבקין

600 נחלות מחכות לשינוי

כמה מאות חקלאים אשר פרנסתם מבוססת על חקלאות, מתגוררים בערבה. הם מגדלים בעיקר פלפלים בחממות שנועדו ליצוא לאירופה, שרובו מופנה לרוסיה. אלא שבשנים האחרונות הטילו מדינות המערב סנקציות כלכליות על רוסיה, עקב פלישתה לאוקראינה. וכך צנח כוח הקנייה של הרובל בחצי מ-40 רובל לדולר ל-80 רובל לדולר, ומחיר הפלפל ליצוא שהיה 4.5 שקלים לק"ג ירד ל-2.5 שקלים לק"ג. גם האירו נמצא בשפל עקב המצב במדינות האיחוד האירופי, והחקלאות בערבה בדרך להתרסקות מוחלטת.

החקלאים ביישובי הערבה הם אנשי אדמה עקשנים אשר מזכירים את הבילויים צרובי השמש במושבות, אולי האחרונים שנותרו בישראל. התושבים הגיעו בתחילת שנות ה-60 במאה הקודמת מקיבוצים ומיישובים מבוססים במרכז הארץ, כאידאליסטים. הם היו מוכנים להיות בערבה למרות הקשיים – בהם מזג-אוויר לוהט וריחוק מהמרכז. מדובר בטובי בנינו, מלח הארץ, אבות ובנים שהיו מפקדים בכירים בצה"ל, חקלאים אחרים שניתן לסמוך עליהם.

בביקורים שערכתי בשנתיים האחרונות גיליתי חקלאים שבורי לב, טרוטי עיניים, מתוסכלים, אשר מנהלים מלחמת הישרדות אחרונה מול מנהלי הבנקים. חובות של נחלה בודדת עשויים להגיע לעיתים לכמה מיליוני שקלים לבנק. בעל הנחלה לא מסוגל להחזיר את החוב ופשיטת הרגל היא עניין של זמן בלבד.

מי שייסע מכביש הערבה בדרך לאילת, יראה בעתיד הקרוב באזור זה יריעות פלסטיק מתנפנפות ברוח, והתיישובות בדואית מצליחה, שתגאל את הקרקע מהשימוץ. לא מאמינים? סעו קצת צפונה בין באר-שבע לערד.

הממשלה החדשה יכולה לפתור את בעיית החקלאות בערבה אחת ולתמיד, בכך שתכריז על אזור הערבה כשטח חקלאי סגור לגידול קנאביס רפואי לייצוא בלבד

אך המצב הזה אינו גזירת גורל וקיים לו פתרון. הממשלה החדשה יכולה לפתור את בעיית החקלאות בערבה אחת ולתמיד: איך? – בכך שתכריז על אזור הערבה כשטח חקלאי מוכרז סגור לגידול קנאביס לייצוא בלבד, לחברות וליצרני תרופות המשתמשים בחומרים הפעילים בצמח כחלק מהרכב התרופות. שוק הקנאביס לשימוש בתרופות מתעורר כעת בעולם והררישה עולה וגוברת בכל שנה. מוצרי החקלאות של ישראל ידועים בעולם באיכותם, וקל יהיה לשווקם. היתרון הגדול הוא שכל התשתית קיימת – חקלאים מקצועיים המשוועים לפרנסה, בתי צמיחה, בתי אריזה, ובעיקר אזור סגור שהכניסה אליו כמעט בלתי אפשרית. בערבה יש כ-600 נחלות, כאשר לכל נחלה יש כ-80 דונם קרקע, שמתוכם 40 דונם הם בתי צמיחה. כלומר, מדובר ב-24 אלף דונם אדמה המחכים לשינוי המתבקש.

השוק החוקי בקנאביס בארה"ב מגלגל מחזור של 35 מיליארד דולר בשנה. חקלאות הערבה, חייבת בשינוי ומיד: אין חשש שנצטייר כמדינה המגדלת סמים. חוקים קיימים וחרישים יוכלו להסדיר את העניין החוקי. אם המדינה תשכיל לסייע לחקלאים, ההכנסה הנקייה (רווח נטו) לנחלה אחת בשנה, יכולה להגיע אף לחצי מיליון שקלים, ולפתור את כלל הבעיות הכלכליות של חקלאי הערבה. ●